

Stan, ruch naturalny i migracje ludności w województwie podkarpackim w 2022 r.

31.05.2023 r.

 17,2%Spadek liczby zgonów w stosunku
do 2021 r.

W województwie podkarpackim w 2022 r. odnotowano zmniejszenie liczby ludności. Przyrost naturalny był ujemny. W ciągu roku zmniejszyła się liczba zawieranych małżeństw. Zmniejszył się odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, wzrósł natomiast w wieku poprodukcyjnym.

Stan i struktura ludności

W końcu 2022 r. ludność województwa podkarpackiego wyniosła 2,1 mln osób, co stanowiło 5,5% populacji kraju. Pod względem liczby ludności województwo podkarpackie zajęło 8. miejsce w kraju. W 2022 r. w 52 miastach mieszkało 854,2 tys. osób, tj. o 5,0 tys. osób mniej niż przed rokiem.

Współczynnik urbanizacji wyniósł 41,1% i był najniższy spośród województw (dla Polski wyniósł 59,6%). Najwyższym wskaźnikiem urbanizacji charakteryzował się powiat stalowowolski (57,7%), a najniższym powiat przemyski (1,1%).

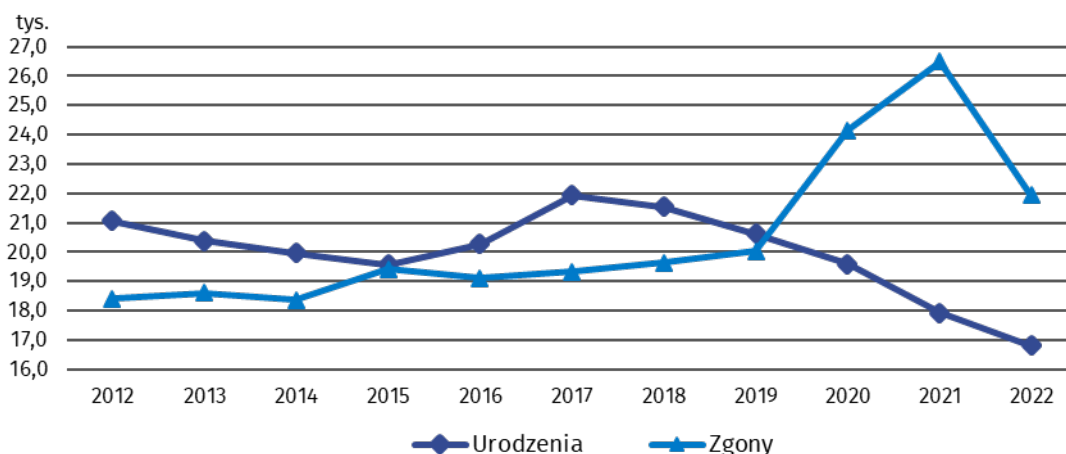
Średnia gęstość zaludnienia na Podkarpaciu, w stosunku do roku ubiegłego nie zmieniła się i wyniosła 117 osób na 1 km² powierzchni województwa (w Polsce – 121).

Wskaźnik ten wykazał w województwie znaczne zróżnicowanie przestrzenne – od najwyższego w Rzeszowie (1528 osób/km²) do najniższego w powiecie bieszczadzkim (18 osób/km²).

Ludność Podkarpacia do 2019 r. cechował dodatni przyrost naturalny, tj. różnica między liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów. Od 2020 r. przyrost naturalny przybierał wartości ujemne, co oznacza, że liczba zgonów była większa od liczby urodzeń. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2022 r. wyniósł minus 2,5 (w kraju minus 3,8). We wszystkich województwach wskaźnik przyrostu naturalnego był ujemny (przyjmował wartości od minus 6,5% w województwie świętokrzyskim do minus 1,4% w województwie małopolskim). W 2022 r. w przeliczeniu na 1000 ludności dodatni przyrost naturalny wystąpił w dwóch powiatach województwa, był to Rzeszów (0,5) i powiat ropczycko-sędziszowski (0,4). Najniższa wartość współczynnika przyrostu naturalnego wystąpiła w Przemyśle (minus 6,5%).

Województwo podkarpackie charakteryzowało się najniższym wskaźnikiem urbanizacji w kraju

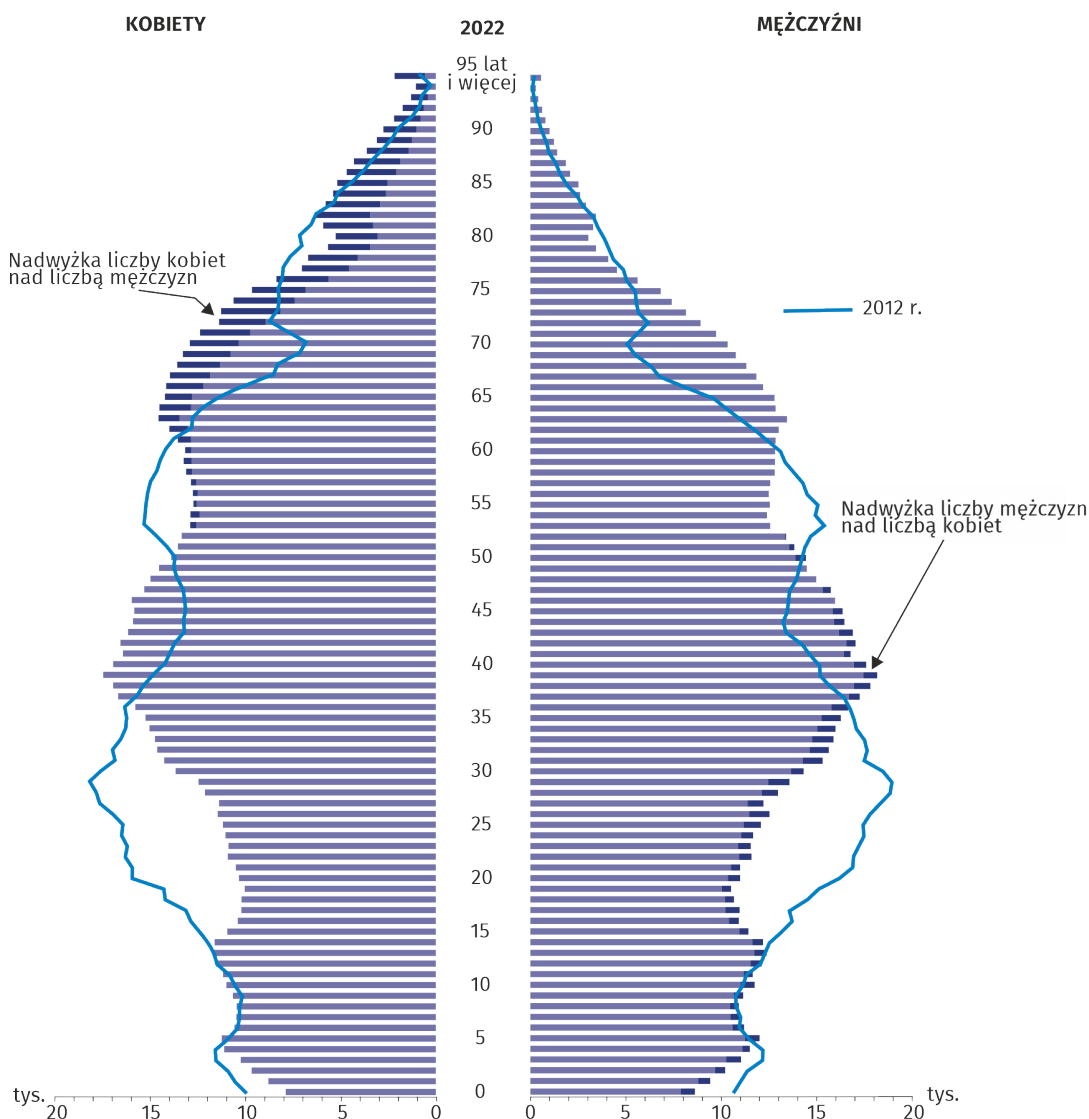
Wykres 1. Ruch naturalny ludności

Struktura ludności według płci od lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, które stanowią 51,1% ludności województwa. W 2022 r. współczynnik feminizacji dla województwa podkarpackiego osiągnął wartość 104 (dla kraju – 107). Oznacza to, że na 100 mężczyzn przypadały statystycznie 104 kobiety (w miastach – 109, a na wsi – 101).

Wykres 2. Ludność według płci i wieku

Stan w dniu 31 grudnia

Wiek środkowy mieszkańców województwa podkarpackiego (tj. mediana – wyznaczająca granicę wieku, którą połowa osób w danej zbiorowości już przekroczyła, a druga połowa jeszcze jej nie osiągnęła) z roku na rok jest coraz wyższy. W 2022 r. mediana wieku dla Podkarpacia wyniosła 41,7 lat (w 2021 r. 41,3 lat, a w 2012 r. 37,3 lat). Mediana dla kobiet wyniosła 43,3 lata, a dla mężczyzn – 40,2 lat. Mieszkańcy miast byli średnio o ponad 2 lata starsi od mieszkańców wsi.

W województwie podkarpackim obserwuje się niekorzystne zmiany świadczące o starzeniu się społeczeństwa, których wynikiem jest zmniejszanie się udziału w populacji roczników młodszych, a zwiększanie się udziału roczników starszych. Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (poniżej 18 lat) obniżył się z 18,9% w 2021 r. do 18,7% w 2022 r., przy jednoczesnym wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej) z 21,3% w 2021 r. do 21,7% w 2022 r. Zmniejszył się udział ludności w wieku produkcyjnym z 59,9% w 2021 r. do 59,5% w 2022 r.

Najwyższa mediana wieku w 2022 r. wystąpiła w Tarnobrzegu – 46,3 lat, a najniższa w powiecie ropczycko-sędziszowskim i rzeszowskim po 39,6 lat

W 2022 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat) przypadało 68 osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym), w 2012 r. – 57. Omawiana relacja dla miast wyniosła 73, a dla wsi 65 osób.

Jednym z mierników procesu starzenia się ludności jest indeks starości, który określa relację pokolenia dziadków i wnuczków (liczba osób w wieku 65 i więcej lat przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat). W końcu 2022 r. indeks starości w województwie podkarpackim wyniósł 118, co oznacza, że średnio na 100 wnuków przypadało 118 dziadków (w 2012 r. 87). W kraju indeks ten wyniósł 126 w 2022 r. i 95 w 2012 r. W 2022 r. występowało znaczne zróżnicowanie tego wskaźnika według powiatów – od 87 w powiecie rzeszowskim do 184 w Przemyśle. Indeks starości powyżej średniej wojewódzkiej odnotowano w 12 spośród 25 powiatów.

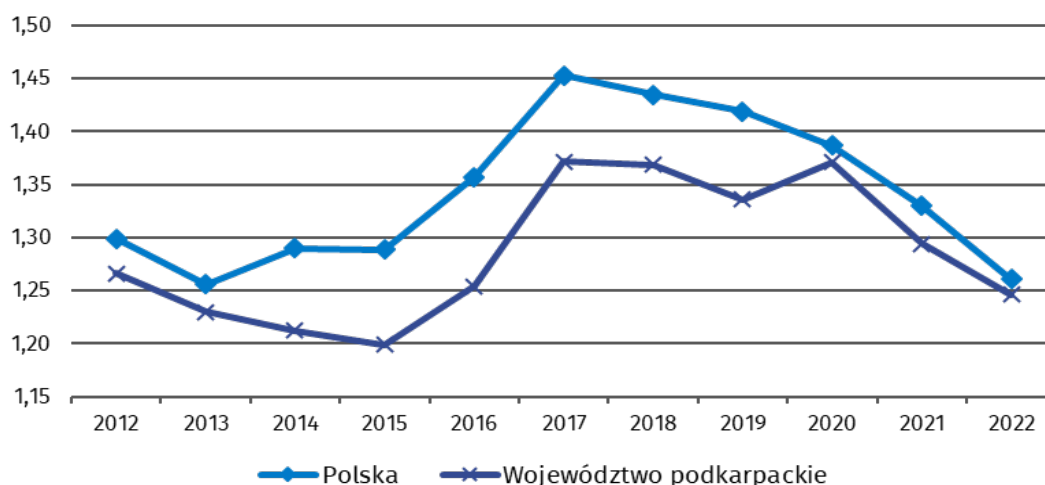
Urodzenia

W 2022 r. zanotowano 16 812 urodzeń żywych – o 1117 urodzeń mniej niż w poprzednim roku i o 4252 urodzenia mniej niż w 2012 r. Wśród noworodków 52,2% stanowili chłopcy. Współczynnik urodzeń w 2022 r. wyniósł 8,1‰ i w stosunku do 2021 r. uległ zmniejszeniu o 0,5 p.prom. W miastach na 1000 ludności przypadało 7 urodzeń żywych, a na wsi 9. Najniższy współczynnik urodzeń odnotowano w Przemyśle (5,6‰), a najwyższy w powiecie ropczycko-sędziszowskim (10,0‰).

Rok 2022 był kolejnym, w którym poziom reprodukcji ludności nie zapewniał prostej zastępowalności pokoleń (kiedy na jedną kobietę w wieku 15–49 lat przypada średnio 2,10–2,15 urodzeń dzieci), ponieważ ogólny współczynnik dzietności wyniósł 1,25. W miastach wyniósł 1,16, natomiast na wsi – 1,30. Najwyższy był w powiecie ropczycko-sędziszowskim (1,48), a najniższy w Przemyśle (1,01).

Na każde 10 tys. ludności w 2022 r. urodziło się 81 dzieci, przed rokiem 85

Wykres 3. Współczynnik dzietności kobiet

Ogólny współczynnik płodności, określony liczbą urodzeń żywych na 1000 kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat), w 2022 r. osiągnął w województwie podkarpackim podobnie jak w Polsce poziom 35,1. Wyższa płodność występowała u kobiet mieszkających na wsi, gdzie na 1000 kobiet przypadało 37 dzieci, przy 33 w miastach (w Polsce – odpowiednio 36 i 34 dzieci).

W województwie podkarpackim najwyższą płodnością charakteryzowały się kobiety w wieku 30–34 lat, które wydały na świat 35,6% ogółu żywo urodzonych dzieci. Mediana wieku kobiet, które w 2022 r. urodziły dziecko wyniosła 30,8 lat. Dla porównania w roku 2012 mediana była niższa i wynosiła 28,8 lat.

Wartość współczynnika dynamiki demograficznej (liczba urodzeń żywych na 1 zgon) spadła z poziomu 1,1 w 2012 r. do 0,8 w 2022 r. W miastach na 10 zgonów przypadało 7 urodzeń, a na wsi – 8. W kraju na 10 zgonów przypadało 7 urodzeń.

Zgony

W 2022 r. zmarło 21 935 osób, tj. o 4565 osób mniej niż w 2021 r., a o 3533 więcej niż w 2012 r. Współczynnik umieralności w województwie podkarpackim wyniósł 10,5‰, co oznacza, że na 1000 ludności przypadało 10,5 zgonów (dla Polski wskaźnik ten wyniósł 11,9‰). Dla mężczyzn współczynnik ten był o 1,3 p.prom. wyższy niż dla kobiet. Liczba zgonów przypadająca na 1000 mieszkańców w miastach wyniosła 10,4, a na wsi – 10,6. Najniższy współczynnik umieralności wystąpił w Rzeszowie (9,2‰), a najwyższy w Przemyśle (12,1‰).

Wśród zmarłych przeważali mężczyźni, którzy w 2022 r. stanowili 52,2%.

W 2022 r. zarejestrowano 65 zgonów niemowląt (dzieci poniżej 1 roku życia), tj. o 8 mniej niż przed rokiem. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 3,9, w kraju – 3,8.

Największy spadek współczynnika zgonów zarejestrowano w Przemyśle (o 4,6 p.prom.)

Małżeństwa

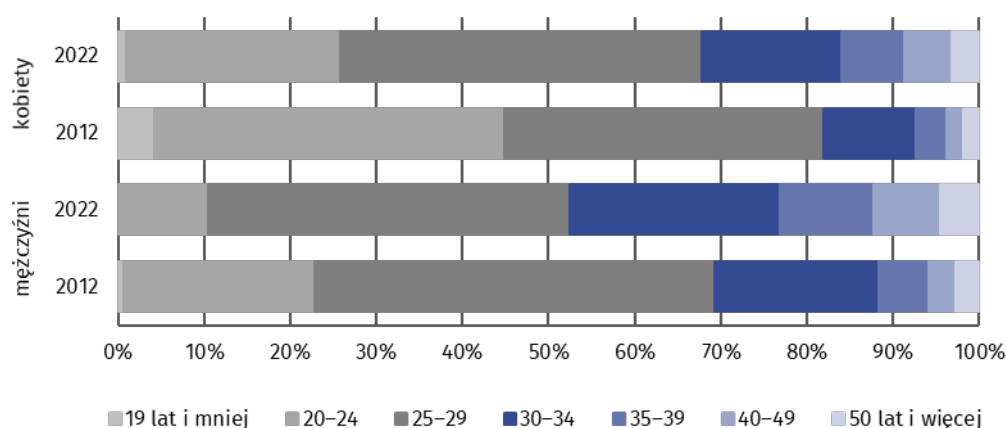
W 2022 r. zawarto 8243 małżeństwa, tj. o 1007 więcej niż w 2021 r., a o 3616 mniej niż w 2012 r. Na 1000 ludności przypadały 4,0 nowo zawarte małżeństwa (w kraju – 4,1). Na wsi wskaźnik wyniósł 4,1‰, a w mieście 3,7‰. W przekroju powiatów najwyższy współczynnik natężenia małżeństw odnotowano w powiatach brzozowskim i Rzeszowie – po 4,5‰, a najniższy w Tarnobrzegu 3,3‰.

Małżeństwa wyznaniowe w 2022 r. stanowiły 68,8% wszystkich zawartych małżeństw (w kraju – 53,7%), a w 2012 r. – 75,4% (w kraju – 51,0%). Odsetek takich małżeństw był wyższy na wsi (73,3%) niż w miastach (61,7%). Spośród 5669 małżeństw wyznaniowych tylko 14 nie było związkami zawartymi w Kościele Katolickim. W liczbie tej największy udział miały związki zawarte w Polskim Autokefalicznym Kościele Prawosławnym – 8 związków.

18,9% ogółu małżeństw w 2022 r. zawarto w sierpniu

Mediana wieku nowożeńców przesunęła się w przypadku mężczyzn z 29,3 lat w 2021 r. do 29,7 lat w 2022 r., natomiast wśród kobiet odpowiednio z 27,1 lat do 27,4 lat.

Wykres 4. Struktura małżeństw według wieku nowożeńców

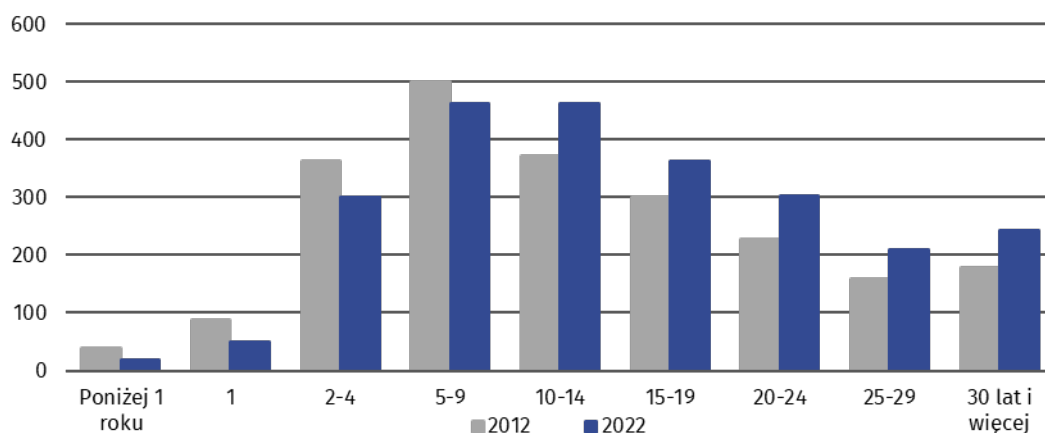
Rozwody i separacje

W 2022 r. rozwiodło się 2417 par małżeńskich, tj. o 127 mniej niż w poprzednim roku. W odniesieniu do 2012 r. liczba ta była o 8,5% większa. Wskaźnik rozwodów, określany jako liczba rozwodów przypadająca na 1000 ludności, wyniósł 1,2. W miastach natężenie rozwodów było wyższe niż na wsi (odpowiednio: 1,6‰ i 0,9‰). Biorąc pod uwagę podział według powiatów, najwyższy współczynnik rozwodów odnotowano w Krośnie (2,0‰), natomiast najniższy w powiatach: niżańskim, leskim i ropczycko-sędziszowskim po 0,8‰.

W 2022 r. na 1000 nowo zawartych małżeństw przypadały 293 rozwody, z tego 421 w miastach, a 212 na wsi. Dla porównania – w 2012 r. na 1000 zawartych małżeństw przypadało 188 rozwodów (280 w miastach i 126 na wsi). Najczęściej rozwodzili się małżonkowie, którzy w momencie zawierania małżeństwa mieli 20–24 lata (25,7% wszystkich rozwodów) oraz małżeństwa bez dzieci (39,9%). Małżeństwa posiadające 1 dziecko stanowiły 32,9% rozwodów.

W 2022 r. spośród rozwiedzionych małżeństw 60,1% posiadało na utrzymaniu małoletnie dzieci (w Polsce odsetek ten wyniósł 57,2%).

Wykres 5. Rozwody według czasu trwania małżeństwa

Większość małżeństw została rozwiązana bez orzekania o winie (77,5%), a 14,3% rozwodów orzeczono z winy męża. Najczęstsze przyczyny rozwodów to niezgodność charakterów (19,1%) oraz nadużywanie alkoholu w powiązaniu z nagannym stosunkiem do członków rodziny (8,9%).

W 2022 r. sądy orzekły separację wobec 35 małżeństw (rok wcześniej wobec 52 małżeństw), w tym 60,0% przypadło na mieszkańców miast. W przeliczeniu na 100 tys. ludności liczba separacji wyniosła 1,7 (dla miast – 2,5 i 1,1 dla wsi). W kraju wskaźnik ten wyniósł 1,8. Separacje z powództwa żony stanowiły 74,3% ogółu orzeczonych separacji. Separacje bezdzietnych małżeństw stanowiły 57,1% orzeczonych separacji (rok temu 42,3%). Spośród małżeństw posiadających dzieci, separacje najczęściej dotyczyły małżeństw z dwójką dzieci (31,4%).

Migracje

Drugim czynnikiem, obok przyrostu naturalnego, mającym istotny wpływ na stan zaludnienia są migracje ludności. Od wielu lat w województwie podkarpackim notuje się ujemne saldo migracji. W 2022 r. w wyniku migracji liczba ludności zmniejszyła się o 2089 osób (o 1015 mężczyzn i o 1074 kobiet), co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa wyniosło minus 1,0. Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w województwie podkarpackim w ciągu roku przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym okresie. Z miast ubyły 2524 osoby, natomiast na wsi liczba ludności zwiększyła się o 435 osób.

W 2022 r. w województwie podkarpackim zameldowało się na pobyt stały 20,7 tys. osób. Wśród ludności napływowej przeważały kobiety (52,0%) oraz osoby osiedlające się na wsi (60,4%). Odpływ ludności wyniósł 22,8 tys. osób i tu również częściej wymeldowywały się kobiety (52,0%) oraz osoby zamieszkałe na wsi (52,9%). W 2022 r. w ruchu wewnętrznym zameldowano na pobyt stały 19,8 tys. osób, natomiast liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego wyniosła 22,1 tys. W ruchu migracyjnym wewnętrznym w województwie podkarpackim przeważały kobiety. W 2022 r. zameldowano na pobyt stały 10,4 tys. kobiet, które stanowiły 52,3% ogółu zameldowań wewnętrznych, wymeldowało się natomiast 11,6 tys. kobiet (52,5% ogółu wymeldowań wewnętrznych). W 2022 z województwa podkarpackiego wyemigrowało na stałe za granicę 759 osób. Liczba imigrantów przybywających do województwa wyniosła 898 osób. Saldo migracji zagranicznych wyniosło 139 osób, z tego 73 osoby ubyły w miastach, a 212 osób przybyło na wsi.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Rzeszowie
Dyrektor Marek Cierpiat-Wolan
Tel.: 17 853 52 10, 17 853 52 19

Rozpowszechnianie:
Informatorium Statystyczne
Tel.: 17 853 57 55

Podkarpacki Ośrodek Badań Regionalnych
Tel.: 17 853 52 10, 17 853 52 19
e-mail: sekretariatusrze@stat.gov.pl

 rzeszow.stat.gov.pl
 @Rzeszow_STAT
 @USRzeszow

Powiązane opracowania

[Biuletyn Statystyczny Województwa Podkarpackiego](#)

[Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej powiatów województwa podkarpackiego](#)

[Biuletyn Statystyczny Rzeszowa. Podstawowe statystyki](#)

[Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego - publikacja roczna](#)

[Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego](#)

[Rocznik Statystyczny Województw](#)

[Rocznik Demograficzny](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

[Baza Demografia](#)

Pojęcia stosowane w statystyce publicznej

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.